

KS § 105 Svar till Justitiedepartementet på remiss av betänkandet stärkt insyn i politiska processer (SOU 2025:52)

Ärendenummer KS 2025.693

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen överlämnar förvaltningens yttrande över "Ökad insyn i politiska processer" SOU 2025:52 daterat den 29 juli 2025 till Justitiedepartementet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Justitiedepartementet har gett Skurups kommun möjlighet att yttra sig över "Ökad insyn i politiska processer" SOU 2025:52.

2023 års insynskommitté (kommittén) är en parlamentariskt sammansatt kommitté som har haft i uppdrag att utreda vissa frågor om ökad insyn i politiska processer. Kommittén har även haft i uppdrag att överväga om det bör införas särskilda regler om insyn och frivillighet för enskilda medlemmar när det gäller bidrag från arbetsmarknadsorganisationer till politiska partier.

Kommittén bedömer att det inte bör införas några regler när det gäller bidrag från arbetsmarknadsorganisationer till politiska partier.

I nu gällande lag om insyn i finansiering av partier finns bestämmelser som syftar till att ge allmänheten insyn i hur partier och ledamöter finansierar sin verksamhet. Kommittén föreslår bland annat följande ändringar och tillägg i den lagen:

- Det införs ett generellt förbud mot anonyma bidrag. När ett bidrag ges genom mellanhand ska den ursprungliga givaren redovisas som givare. Ett parti som misstänker kringgående ska vara skyldigt att utreda de verkliga förhållandena och vid osäkerhet avstå från bidrag.
- Även kostnader, tillgångar och skulder ska redovisas.
- Det införs ett förbud mot att ta emot utländska bidrag.

Kommittén föreslår vidare att allmänheten – genom ett register som ska administreras av Kammarkollegiet och vara tillgängligt för var och en på internet – ska ges ökad insyn i så kallad påverkanskommunikation (lobbning). Med påverkanskommunikation avses enligt förslaget att ha kontakt med politiska beslutsfattare i riksdag eller regering, eller medarbetare till dem, i syfte att påverka beredning eller beslut i ett ärende.

Juridiska personer som bedriver påverkanskommunikation ska registrera sig och tre gånger per år lämna uppgifter om:

- Med vilken beslutsfattare eller enhet som kontakter har förekommit.
- Vilken ungefärlig omfattning kontakterna har haft och på vilka sätt de huvudsakligen har skett.
- Vilket eller vilka ämnen som avhandlats vid kontakterna.

Förvaltningen har utarbetat förslag till yttrande och föreslår kommunstyrelsen överlämna det till Justitiedepartementet som sitt eget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 29 juli 2025.

Yttrande daterad den 29 juli 2025.

Remissmissiv daterat den 26 maj 2025.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen överlämnar förvaltningens yttrande över "Ökad insyn i politiska processer" SOU 2025:52 daterat den 29 juli 2025 till Justitiedepartementet som sitt eget.

Förslag till beslut under sammanträdet

Johan Bolinder (M): förvaltningens förslag bifalles.

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet

Mottagare
Justitiedepartementet

Ökad insyn i politiska processer -yttrande över SOU 2025:52

Yttrande

2023 års insynskommitté (kommittén) bedömer att det inte bör införas några regler när det gäller bidrag från fackföreningar till politiska partier och motiverar detta med att det skulle strida mot föreningsfriheten i Europakonventionen.

Svenska fackföreningar har en särskilt stark roll i samhällsstyrningen och skiljer sig härigenom från vanliga ideella föreningar. De spelar en viktig roll i den svenska modellen där arbetsmarknadens parter formellt samverkar med staten. Fackföreningarna har en så kallade semioffentlig funktion. De deltar i förhandlingar om lagstiftning och arbetsrätt och kan påverka utformningen av våra välfärdssystem.

Den svenska modellen är fortsatt framgångsrik. En reglering om frivillighet som syftar till att säkerställa att en arbetstagare som är medlem i facklig organisation inte mot sin vilja ska behöva acceptera att organisationen lämnar bidrag till partier som utgår som en andel av dennes medlemsavgift är en förutsättning för arbetstagarnas fortsatta tilltro till modellen.

Kommittén har enligt sitt direktiv utarbetat ett förslag till lag med vissa bestämmelser om bidrag från arbetsmarknadsorganisationer för partipolitiska ändamål och samtidigt avstyrkt det samma.

Skurups kommun förordar detta av kommittén utarbetade lagförslag. Vi ser, givet fackföreningarnas semioffentliga funktion, inte att förslaget strider mot föreningsrätten.

Sveriges inträde i EU har förändrat vår syn på lobbning. Vi har kommit att inse att lobbning är en demokratisk representation av särintressen som kompletterar den

representativa demokratin. I en tid av snabba samhällsförändringar krävs det att all kunskap och expertis utnyttjas, i såväl lagstiftning som ärendeberedning, för att undvika oönskade konsekvenser och uppnå balanserade beslut.

Den svenska offentlighetsprincipen garanterar att de nationella politiska processerna är öppna. Var och en kan begära att få ta del av allmänna handlingar och besöksloggar. Vi har ett regelverk om insyn i finansiering av politiska partier som bl.a. förbjuder anonyma bidrag.

Riksdagens politiska företrädare har till skillnad från dess tjänstepersoner ingen skyldighet till objektivitet. Politikens roll är företräda sina väljares intressen. Ytterligare reglering enligt utredningens förslag riskerar att inskränka de öppna demokratiska samtalen. Särintressen bör vara fria att föra fram sina åsikter och kontakta politiker. Det är en fråga om yttrandefrihet och rätten att delta i påverkan.

För Skurups kommun

Johan Bolinder

Charlotte Rosenlund Sjövall

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektör